
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

היבטים בין-תרבותיים ביעוז - 34032

תאריך עדכון אחרון 08-07-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

İZMFOS: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): שפיק מסאלחה

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Masalha@013.net.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ימי שלישי לפי תאום מראש

מורים הקורס:

תאור כללי של הקורס:

קורס זה דן באס派קטים השונים של רב תרבותיות בכלל ובאופן הביטוי שלו במעשה החינוכי בפרט. מוקד הקורס הוא רב-תרבותיות בكونטקט היעוץ. תחיליה יובהר הקשר בין בעיות הפרט לבין התרבותות בה הוא גדול ולאחר מכן ידונו הסוגיות השונות של ההתערבות בעבודת הייעוץ כאשר הנוצע בא מתרבויות שונות, מיוחדו של הייעוץ. הקורס ישלב בין קריאה תיאורטית מקיפה בתחום לבין התנסות במהלך הקורס בסוגיות השונות בהן דן הקורס. התנסות תישאบท תוך הכיתה על ידי השתתפות בחלוקת חוויתים ומוחץ לכיתה על ידי ערכות מפגשים עם אנשים מתרבויות אחרות.

מטרות הקורס:

1. לבדוק ולהעלות למודעות את ההתייחסות הפנימית שלנו למפגשים רב-תרבותיים, תוך זיהוי המכשולים הפוטנציאליים העומדים בפנינו.
2. לספק ידע והבנה לגבי תפקיד האינדידואל בكونטקט התרבותי בו גדול, תוך דגש על הפרעות בתפקיד.
3. ללמידה גישות ההתערבות המתאימות במפגש בו הייעוץ והנוצע שייכים לתרבותות שונות. זיהוי מכשולים ובחינת דרכי להגבר עליהם.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוללים:

1. התלמיד יצליח לנוהל מפגשים בין-תרבותיים.
2. התלמידים ידעו לנוהל מפגש יעוצי בין-תרבותי.
3. התלמידים ישלטו בחומר התאורטי בתחום הבין-תרבותי.

דרישות נוכחות (%):

80

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה, דיוון וסימולציה

רשימת נושאים / תוכנית הלימודים בקורס:

1. בחלק הראשון של הקורס יעברו המשתתפים התנסות בתחום הכיתה אשר מאפשר הכרת העצמי, והאחר בקשר לאס派קטים התרבותיים והбинתרבותיים בחיננו.
2. בחלק השני ידונו מאמרם אשר מתיחסים למונח רב-תרבותיות בכלל ולרב-תרבותיות בחברה הישראלית בפרט.
3. בחלק השלישי - נדון בהבנת הדינמיקה של הבעיה בהתחשב בكونטקט התרבותי - במילימ' אחריות פסיכופתולוגית - ותרבותות.
4. בחלק הרביעי יציגו גישות שונות ליעוץ רב-תרבותי. סטודנטים יתבקשו לעשות עבודה בה ישו בין

הגישות השונות תוך הישענות על שלושה מאמראים שונים.
5. בחלק החמישי - סטודנטים יתבקשו לעורוך ראיון בזוגות עם מראין/ת ששייר לתרבות שונה משליהם ולהציג את פרי עבודתם בכתבה תוך התיחסות להבנת הבעיה של המראין והдинמיקה של האישיות שלו גם התיחסות לאופן ההתערבות וניהול הראיון איתו/ה.
מקורה זה ישמש תרגול לעובדה הסופית.

בשלב זה יעשו גם סימולציות של מפגשי "יעז" בתוך הכתיבה.

6. בסוף הקורס סטודנטים יגישו עבודה מסכמת בזוגות שתכלול ראיון עם נועץ פוטנציאלי שייר לתרבות שונה מזו של המראין. תוך התיחסות לדינמיקה של הבעיה ולдинמיקה של ההתערבות. סטודנטים יתבקשו להעזר בחומר הביבליוגרפי ובלמידה שנעשתה מראש כל השנה.

חומר חובה לקריאה:
אלקרינאיי, ע. (1998), תרומת הגישה הבנויית לפראקטיקה המקצועית בחברה רב-תרבותית. חברה ורוחה יט (2), 253-267.

אריאל מ. איצק צ. (1991), פסיכופתולוגיה בקרב עולים מאטופיה הרפואה 121 עמ' 417-421
בודובסקי ד. (1987), האם היא הותקפה על ידי רוח זהא - ניסיון לשלב טיפול מערבי ומסורי, בתוך מנדلسון'. (עורך). טיפול בעויתיהם של עולים מאטופיה, ירושלים, הסוכנות היהודית לארץ ישראל,
עלית הנער, היחידה לטיפול בנער עולה.

ቢלו', ולביב'. (1981), הפסיכיאטריה בישראל. מבט בין-תרבותי, בריאות נפש קהילתית בישראל (עורכים א. אברם, ו. לבב), ת. צ'ריקובר עמ' 89-69.

גירץ, תאור חדש (1990), לקראת תיאוריות תרבויות פרשנית, פרשנות של תרבויות, הוצאה ירושלים כתר, עמ' 39-15.

הוֹרְנַצִּיק, ג. (2003). היתרונות של ריבוי זהויות: השתמעויות מחקרים על זהות תרבותית והסתגלות. בתוך לשם אלעזר ורואר-סטריאר דורית (עורכים). שנות תרבותית כאתגר לשירותי אנוש. עמודים 127-138.

* יונגמן, ר. מינוצ'ן-איצ'יקסון, ש. זורה, מ. וילבר, נ. (1997). ביטויים של מצוקות נפשיות בקרב יהודית אתיופיה בישראל. חברה ורוחה, יט 1 עמ' 95-75.

יונה, יוסי (2005), לקראת רב-תרבותיות בחינוך: קווי מתאר כלליים. בתוך בזכות ההבדל מכון ו-ליר בירושלים והוצאה הקיבוץ המאוחד תל-אביב. פרק שלישי עמודים 121-112.

* למ צבי (2000). חינוך רב תרבותי, בין תרבותי - האם יש בזה ממש? מתוך חינוך לתרבות רב תרבותית. סוגיות בהשתלמויות מורים, האוניברסיטה העברית בירושלים, ב"ס לחינוך, עמ' 22-17.
מאוטנר, מנחם, שגיא אבוי, ושמיר רון (1998), רב-תרבותיות במדינה דמוקרטית ויהודית, הוצאה רמות. בתוך הספר העמודים הבאים: 79-92, 67-76, 4, 93-104.

Banks, James, A. (1995). *Multicultural education: Historical development, dimensions and practice*. In James Banks and McGee & C.A. Banks (Ass. Eds.), *Handbook of research on multicultural education* (pp. 3-24). San Francisco: Jossey Bass.

* Colman, H. (1995). *Cultural factors and the counseling process. Implications for school counselors*. School Counselor, 42, 3, 180-185.

* Crapanzano, V. (1973). *The Hamadsha: A Study in Moroccan Ethnopsychiatry*. Berkeley: University of California Press. The Hadra, Chapter 10. pp. 184-212.

Entwistle, Harold (1999). *Educating multicultural citizens: Melting pot or mosaic?* International Journal of Social Education, 14 (2), Fall/winter 1999/2000.

* Gorkin, M, Masalha, S., & Yatziv, G. (1985). *Psychotherapy of Israel-Arab Patients: Some Cultural Considerations*. Journal of Psychoanalytic Anthropology, 8, 215-230.

- * Masalha, S. (1999). *Psychodynamic Psychotherapy as Applied in an Arab Village Clinic*. *Clinical Psychology Review*, Vol. 19, No. 8, pp. 987-997.
- * Sue, S., & Zane, N. (1987). *The Role of Culture and Cultural Techniques in Psychotherapy: A Critique and Reformulation*. *American Psychologist* 42, 37-45.
- Abu-Baker, K. (1999). Acculturation and re-acculturation influence: Multilayer contexts in therapy. *Clinical Psychology Review*, 19, 951-967.
- Abu-Baker, K. (1999). The importance in cultural sensitivity and therapist self awareness when working in mandatory clients. *Family Process*, 38 (1), 55-67/
- Al-Krenawi, A. (1999). An overview of rituals in Western therapies and intervention: Argument for their use in cross-cultural therapy. *International Journal for the Advancement of Counselling*, 21, 30-17.
- Al-Krenawi, A., & Graham, J.R. (2000). Culturally sensitive social work with Arab clients in mental health setting. *Health & Social Work*, 25 (1), 9-12.
- American Psychiatric Association (1994). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 4th Edition*. Washington, DC, American Psychiatric Association, pp. XV-XXV and 1-36.
- Bilu, Y. & Witztum, E. (1993). Working with Jewish Ultraorthodox Patients: Guidelines for a Culturally Sensitive Therapy. *Culture, Medicine, and Psychiatry* 17: 197-233.
- Dow, J. (1986). *Universal Aspects of Symbolic Healing: A Theoretical Synthesis*. *American Anthropologist* 88, 56-69.
- Dwairy, M. (1999). Toward psycho-cultural approach in Middle Eastern societies. *Clinical Psychology Review*, 19, 909-915.
- Gorkin, M. (1986). Countertransference in Cross-Cultural Psychotherapy. The Example of Jewish Therapist Arab Patient. *Psychiatry*, Vol. 49, No. 1, pp. 69-90.
- Kleinman, Arthur (1988). *Rethinking Psychiatry: From Cultural Category to Personal Experience*. New York: The Free Press, Chapter 6, pp. 108-141.
- Minuchin Itzigsohn, S.D., Ben-Shaoul, R., Weingrod, A., & Krasilowsky, D. (1980). *The Effect of Cultural Conceptions on Therapy: A Comparative Study of Patients in Israel: Psychiatric Clinics. Culture, Medicine and Psychiatry*, 8, 229-254.
- Murphy, J.M. (1976). *Psychiatric Labeling in Cross-Cultural Perspective Science*, 191: 1019-1027.
- Pedersen, P., Trimble, J.G., & Draguns, J.G. (2002). *Counseling across cultures*. New York: Sage.
- Sharon, N., & Shwartzman, O. (1998). Professional and traditional collaboration in the mediation of family conflicts: The case of Ethiopian immigrants in Israel. *Mediation Quarterly*, 16 (1), 3-13.
- Slonim-Nevo, V., Sharaga, Y., & Mirsky, J. (1999). A culturally sensitive approach to therapy with immigrant families: The case of Jewish emigrants from the former Soviet Union. *Family Process*, 38 (4), 445-461.
- Sue, D.W. & Sue. D. (2002). *Counseling the culturally diverse: Theory and Practice*. (4th ed.). New York: Wiley, John & Sons.
- Tatar, M. (1998). Counseling immigrants: School contexts and emerging strategies. *British Journal of Guidance and Counseling*, 26, 337-352.
- Walzer, Michael (1995). Education, democratic citizenship and multiculturalism. *Journal of Philosophy of Education*, 29 (2), 181-189.

*Williams, V. (2005). *International Journal for Adolescents and Counseling*, 27, 125-130.

חומר לקריאה נוספת:

פרטי קריאה מסומנים בכוכבית הם קריאת חובה.

הערכת הקורס - הרכיב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %	הרצאה 0 %
השתתפות 10 %	הגשת עבודה 70 %
הגשת תרגילים 20 %	הגשת דוחות 0 %
פרויקט מחקר 0 %	בחנים 0 %
אחר 0 %	

מידע נוסף / הערונות:

אי